Woensdag, 12 Mei 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 3899

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonoags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Van Tunis: „Daar gáán de Nazies!"

38.000 Gevangenen door U. S. A. - corps gemaakt.

Rommel is ziek in Duitsland.

Catania, Marsala, Trapani, Pantelleria gebombardeerd.

Het Nazie-juk in Nederland steeds ondragelijker.

NIEUWE BIJEENKOMST ROOSEVELT-CHURCHILL.

Het Witte Huis maakte bekend, dat Premier Winston Churchill in Washington is aangekomen. Tot het gezelschap van Churchill behoren Veldmaarschalk Sir A. P. Wavell, Admiraal Sir James Somervillle en Luchtmaarschak Sir Richard Peirse (Washington, (AP) 12.5).

NIEUWS UIT EUROPA.

Edward Ball seint uit Londen:

Terwijl de invloed van de Noordafrikaanse nederlaag van de as wordt weerspiegeld in berichten over een toenemende opstandigheid in Europa en geweeklaag van de as, voorspelde de Deense radio, die onder nazie-toezicht staat: „Deze slag van Duitsland staat op het punt te beginnen."

De uitzending, die door de Associated Press werd opgevangen, handelde omstandig over de moeilijkheden, waarvoor de Geallieerden zich gesteld zullen zien bij een invasie van Hiters Europese vesting. Men beweerde, dat Hitler achter zijn verdedigingswerken van 14 tot 15 millioen soldaten had klaar staan om den indringer te ontvangen. „Duitsland is naar een strategisch defensief overgegaan, welk echter geen offensieve actie uitsluit. Deze slag om Duitsland staat op het punt te beginnen."

Doch terwijl deze en andere spreekbuizen van de as poogden haar bezorgde volk op te monteren, spraken berichten van het ene eind van het werelddeel tot het andere over een grotere onrust in de veroverde landen.

Een bericht van het vasteland sprak over de terechtstelling van 26 Nederlandse patriotten op 2 Mei en de ter dood veroordeling van 10 anderen: allen werden veroordeeld op de dag nadat Nederland in staat van beleg was verklaard als gevolg van wanordelijkheden, blijkbaar in verband met een poging om een algemene staking te bewerkstelligen. Nog meer moordpartijen op grote schaal werden voorspeld in een Nederlands nazie-blad, dat zeide: „De beroering is aangegroeid tot een onredelijke onrust, die reeds gevaarlijke en onverdraaglijke vormen heeft aangenomen." De as heeft echter thuis net zo goed moeilijkheden als in het buitenland. De radio van Algiers deelde mede, dat anti-fascistische en anti-oorlogs slagzinnen in vele Italiaanse steden opgeld doen. Een aanplakbiljet in Venetië luidde: „Volk van Italië, ontwaak. Spoedig zal de banier van Vrijheid weer boven Italië wapperen."

Mussolini heeft gepoogd zijn volk te kalmeren met een verklaring in de „Popolo d'Italia". Volgens de Duitse radio luidde die: „Een Brits-Amerikaanse landing in Italië zal niet zo gemakkelijk gaan als het bombarderen van Italiaanse steden".

De radio van Rome zeide, dat de Italiaanse kolonel Pallaroni en andere fascistische militairen door Croatische patriotten werden gevangen en doodgeschoten.

EISENHOWER ANTWOORDT.

Eisenhower antwoordde op de gelukwensen van Koning George met een boodschap, waarin hij zijn „diepe waardering" to tuiint-g.ch--aé eo(TA waardering" tot uiting bracht. De Generaal deelde mede, dat hij de boodschap van den Koning aan alle gelederen had doorgegeven (Londen, (AP) 11.5).

COMMENTAAR VAN KNOX OP DE TUNISCHE OVERWINNING.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox zeide als commentaar op de Geallieerde overwinning in Tunis, dat de Duitse luchtmacht ongetwijfeld zal trachten te beletten, dat de Geallieerde scheepvaart de zeewegen door de Middellandse Zee naar het Oosten gebruikt. „Doch zij zullen het ons niet kunnen beletten", zeide Knox op zijn persconferentie.

Hij weigerde te schatten hoe lang het duren zal alvorens geheel Tunis gezuiverd is van den vijand en alvorens de route door de Middellandse Zee kan worden opengeworpen en de voorraadschepen zullen kunnen varen onder bescherming van de Geallieerde luchtmacht in Noord-Afrika.

Hij zeide echter, dat de opening van deze zeeweg ontegenzeggelijk van „ontzaggelijk voordeel" zal zijn voor de Geallieerden, omdat daardoor de weg naar het Midden-Oosten ten zeerste zal worden verkort. Deze vermindering — aldus schatte Knox — zal ongeveer 8000 kilometer bedragen (Washington. (AP) 11.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Een communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten luidt als volgt: „Gisteren overdag deden zware bommenwerpers van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht, begeleid door gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce, een uiterst geslaagde aanval op de haven van Catania. De grote strijdmacht van bommenwerpers blies een ammunitie-schip op; zette een tanker in brand en plaatste voltreffers op andere schepen. Schade werd aangericht aan **de steigers en haven-installaties. Een** steiger, waaraan 3 schepen gemeerd lafen, werd verwoes. Het gehele havengebied werd in brand gelaten" (Cairo, (AP) 12.5).

KRACHTIGE AANVAL OP MARSALA.

De radio van Algiers deelde mede, dat volgens een speciaal communiqué van het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika, krachtige formaties van Geallieerde bommenwerpers, begeleid door honderd gevechtsvliegtuigen, Marsala aanvielen. Marsala ligt aan de Zuidwestelijke kust van Sicilië. Het is de haven, die het dichtste bij Kaap Bon in Tunis ligt (Londen, (AP) 11.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„**Grond:** Gisteren zette het Britse 1e leger de opmars ten Zuid-Oosten van Tunis voort. Het schiereiland van Kaap Bon is geïsoleerd en onze patrouilles hebben een volledige rondtocht over het schiereiland zelf gemaakt. De vijandelijke strijdkrachten, die nog de heuvels houden ten Westen van Bou Ficha, zijn thans geheel omsingeld en de Britse en Franse troepen van de 1e en 8e legers halen de ring van alle kanten toe.

In het Noorden heeft het Noordamerikaanse tweede corps de telling voltooid van de gevangenen. Het totale aantal gevangenen, dat door dit corps en zijn Franse Geallieerden werd genomen in deze slag, is thans gebracht op 37.998.

Lucht: Gisteren werden de haven, de spoorwegterreinen, de pakhuizen en basis voor watervliegtuigen te Marsala aangevallen door een grote strijdmacht van zware bommenwerpers en middelzware bommenwerpers der strategische luchtmacht, met een escorte van gevechtsvliegtuigen. Vele zeer grote branden werden er gesticht. Talrijke voltreffers werden geplaatst op verscheidene doelen. Tijdens deze aanval werden 15 vijandelijke vliegtuigen in luchtgevechten vernield.

Gevechtsbommenwerpers vielen de scheepvaart en haven-installaties te Pantelleria aan. Men zag bommen ontploffen tussen enkele kleinere schepen. In het havengebied werden branden gesticht. In de nacht van 10 op 11 Mei vielen middelzware en lichte bommenwerpers van de tactische luchtmacht de vijandelijke stellingen op het schiereiland van Kaap Bon aan. De aanvallen in dit gebied en op den vijand ten Noord-Westen van Enfidaville duurden gisteren voort en ernstige schade werd er aangericht. Tegen het einde van de dag gaf het ontbreken aan geschikte objecten te kennen, dat de luchtstrijd boven Tunis ten einde loopt. Een vijandelijk vliegtuig werd in de nacht van 10 op 11 Mei neergeschoten. Van al deze verrichtingen wordt één onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 12.5).

100.000 GEVANGENEN.

De radio van Algiers zeide, dat volgens schatting van een Geallieerden zegsman in het Geallieerde Hoofdkwartier 100.000 gevangenen in Geallieerde handen gevallen zijn en dat nog niet allen zijn gesteld. De radio zeide, dat wat blijkbaar het laatste tankgevecht in Tunis was, woedde tussen de Britten en de resten van de 10e Duitse pantserdivisie op het schiereiland van Kaap Bon. De Britten hadden verschillende kilometers vordering gemaakt ten Noord-Oosten van Hammamet op het schiereiland. Zij zouden de wegen intact gevonden hebben, doch bezaaid met voertuigen en materialen, waaraan de Duitsers geen tijd besteedden om die te vernielen (Londen, (AP) 11.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

Het nieuws van vandaag.

Britse pantsereenheden sloegen de ingang naar het schiereiland van Kaap Bon dicht en begonnen ogenblikkelijk druk te oefenen op de 80.000 spil-soldaten, die zich op het ergste voorbereiden. Het Italiaanse communiqué meldt evenwel, dat Generaal Giovanni Messe, Bevelhebber van het Italiaanse 1e leger, een eis tot de onvoorwaardelijke overgave van den Nieuw Zeelandsen Generaal Bernard Cyril Freyberg heeft afgeslagen. Doordat het schiereiland als het ware door de Geallieerden werd afgesneden, zijn de overgebleven vijandelijke troepen in twee groepen overgebleven.

De Zuidelijke groep in de heuvels ten Westen van Bou Ficha zijn geheel omsingeld door strijdkrachten van de 1e en 8e Britse legers, samen met de Fransen. Ook hier eisten de Geallieerden de onvoorwaardelijke overgave van den vijand, doch blijkbaar hebben de nazies besloten nog wat door te vechten (blz. 1).

Bou Ficha ligt aan de kust van de Golf van Hammamet, tussen Enfidaville en Hammamet.

Aan het front van het Noordamerikaanse tweede corps is de strijd beëindigd. Het aantal gevangenen, dat door de U.S.A.-troepen werd gemaakt, in samenwerking met de Fransen, bedraagt 38.000.

De Britten blijven nog steeds gevangenen nemen en AP-man Daniel de Luce seint enkele interessante gegevens uit Grombalia, op het schiereiland van Kaap Bon. De Geallieerde luchtmacht is nu heer en meester boven Tunis en kan haast geen objecten meer vinden om te bombarderen. De aandacht wordt daarom thans meer gewijd aan Sicilië en Pantelleria. Op Sicilië hadden Catania, Marsala en Trapani hevige aanvallen te verduren. Van de aanval op Palermo meldt Rome dat er 210 doden en 421 gewonden werden gemaakt (blz. 1).

De hevigste gevechten binnen twee weken vonden plaats van Leningrad tot Novorossisk aan het Russisch front. Het Sovjet-leger had over het algemeen het initiatief (blz. 3).

Aan het Leningradfront werden de laatste 24 uur meer dan duizend Duitsers gedood. De President der Verenigde Staten van Noord-Amerika deelde op een persconferentie mede, dat de Noordamerikaanse vliegtuigproductie gestadig toeneemt. De aandacht wordt meer bij het bouwen van zware toestellen, „omdat de gedachte achter het program is, dat de Verenigde Staten tot het offensief zullen overgaan" (blz. 3).

ONZE HELDEN.

Het Nederlands verzet.

Gisteren hebben wij medegedeeld, dat 26 Nederlanders zijn terecht gesteld en 10 ter dood veroordeeld. Een en ander geschiedde door speciale politie-rechtbanken. De volgende namen zijn bekend geworden: **Martinus Bauman**, Roermond, 44 j., hoofdcontroleur van de voedselcontrôle; **Gerhard Ruyter**, Heer, 51 j.; **Leo Brouwer**, Maastricht, 36 j.; **Johan Bougerd**, Roermond, 37j., scheikundige; **Meinardus Tempelaars**, Heerlerheide, 39 j., mijnwerker; **Wouter Renier**, Savelberg, 48 j.,; **Toussaint**, Amstenrade, 29 j. Allen wegens het inzamelen van handtekeningen voor een afspraak om te staken.

Dirk van Vreeswijk, Eerbeek, 35 j., technisch leider van een papiermolen wegens het naar huis zenden van werklieden, die aan het werk hadden willen blijven; **Van Zetten**, 21 j., en **Teunis Kamphagen**, 48 j., beiden uit Gelderland, wegens het aansporen voor staken; **Berend Trip**, 26 j., leider van een boerderij, ergens in een der Noordelijke provincies, wegens het aansporen tot staken van 400 landarbeiders.

In de provincie Gelderland **Antonius Fredericks**, 23 j., student; **Willem van der Veer**, 24 j., en **Emanuel van der Veer**, 22j., beiden drukkers. Fredericks had de Van der Veers gevraagde pamfletten te drukken, waarin aangespoord werd tot tegenstand en zij hadden er in toegestaan; **Johan van Oenen**, Kamperzeedijk, 28 j., wegens het aanvallen van een melkauto ten einde het melkvervoer te verhinderen.

Later werd bericht:

Twaalf verdere terechtstellingen van Nederlanders hebben nu het aantal op 48 gebracht. Daar de tien ter dood veroordeelden inmiddels ook zijn terechtgesteld. Nog twee namen zijn inmiddels bekend geworden: de landarbeiders (uit één der Noordelijke provincies): **Broer de Wit** en **Harm Bakker**. Zes melkboeren uit Groningen zijn tot 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens staken.

* * *

De toestand wordt steeds ernstiger en als gevolg van stakingen is de voedselvoorziening ernstig ontwricht. De pers erkent de ernst van de toestand

„De Haagsche Courant" schrijft: „Verwacht wordt, dat agitatie in nog onredelijker onrust zal overgaan, welke gevaarlijk en niet te tolereren is." „De Telegraaf" schrijft: „De toestand is uiterst ernstig."

Volgens het decreet van 30 April van Generaal Christiansen moesten de beroepsleden van de vroegere Nederlandse weermacht beneden de rang van officier en geboren na 31 Maart 1898, die in actieve dienst waren in Mei 1940, zich opgeven in het Wehrmachtkamp in de Zonnebloemstraat te Amersfoort; op 7 Mei de mannen van het voetvolk, cavalerie, artillerie, technisch personeel, politie-troepen; op 10 Mei mannen van de Marine, met initialen van a tot h, de genie, de pontonniers, torpedolesten, luchtmacht en geneeskundige dienst; op 13 Mei mannen van de marine, met initialen van i tot z, en de allen hier boven niet genoemde. Zij moesten kleren medebrengen, wollen dekens, extra schoenen, in niet meer dan twee handkoffers.

Leden van de politie en de brandweer, van de luchtbescherming, zij, die zich in een administratieve ambtelijke functie bevinden, die een functie hebben bij de Nederlandse arbeidsdienst en zij, die in Duitsland werken, waren van deze order uitgesloten.

Morgen, Donderdag, zal alles voltooid zijn. De doodstraf en andere zware straffen zullen zonder waarschuwing worden toegepast op wie zich hieraan zullen hebben onttrokken.

* * *

Volgens de Sovjet-Radio te Moskou hebben de Duitsers in Nederland nieuwe maatregelen afgekondigd om nog meer Nederlanders te mobiliseren voor gedwongen arbeid voor het Duitse leger. Dr. Arthur Seyss Inquart zou volgens de Moskouse adio bevolen hebben, dat de gehele volwassen mannelijke bevolking zich moet aanmelden voor lichamelijk onderzoek.

Hare Majesteit tot het Westelijk Halfrond.

Hare Majesteit de Koningin heeft in het Engels een grote rede tot het Westelijk Halfrond, tot geheel Amerika, gehouden, waarvan wij een groot gedeelte hier, in het Nederlands vertaald, doen volgen:

„Het is geen aangenaam tafereel, dat Ik u kan schilderen. Het is zeer somber. Gij zijt vrij om uw gedachten uit te drukken; gij zijt er zeker van, dat uw persoonlijke vrijheid, uw geloof in uw bezittingen geëerbiedigd worden en veilig zijn. Gij hebt overheden, door u zelf gekozen en tegen willekeur wordt gij beschermd door recht en wet. Gij kunt u zelven uw eigen levenswijze kiezen. Op het vasteland van Europa en in de landen van het Zuid-Westen van de Stille Oceaan, waar vóór de Duitse **en Japanse invasies al deze onschatbare dingen bestonden**, daar zijn ze op het ogenblik verdwenen en zij zullen niet terugkeren, hoezeer het volk ook naar hen snakt, zolang als de Duitse laars en de Japanse oorlogsmachine trappen op deze vrijheden, die Ons even dierbaar zijn als zij u zijn.

Doch er is niet alleen verdrukking, er is ook enorm bedrog en geweldig misbruik van gezag aan de zijde van de onderdrukkers. Zij beloofden onze nationale instellingen te zullen eerbiedigen en ons volk zijn eigen leven te laten leven. Deze beloften zijn gebroken. Men tracht Ons volk te leren hoe het naar nazie-trant moet denken Universiteiten en scholen zijn gesloten. Hoe beter 's mensen opvoeding en ontwikkeling des te groter zijn kans op vervolging door de Duitsers. In stede van ons onszelven te doen zijn, zoals zij immers hadden beloofd, trachten de Duitsers het Nederlandse volk tot een natie zonder leiders te maken teneinde het te kunnen gebruiken voor hun eigen Duitse belangen.

Niemand, die vandaag nog vrij is, is er zeker van, dat hij dit morgen nog zal zijn. Gevangenschap kan hem wachten, of het arbeidskamp of ontvoering. De straat waar hij woont kan afgesloten worden en haar bewoners opgepakt. Zelfs pijniging, die middeleeuwse pervertering van berechting, is aan de orde van de dag en de doodvonnissen zijn niet te tellen. Kunt gij zonder afgrijzen een blik slaan in de schemering, waarin deze ongelukkige mensen leven?

Vandaag is het drie jaar geleden, dat deze zenuwslopende en schijnbaar oneindige periode begon. Dat is een lange tijd voor een volk, dat zo pijnlijk wordt geslagen zonder zijn eigen schuld of toedoen. Het is niet alleen de verdrukking, die zo zwaar op dit volk weegt, doch ook zijn graad van beproeving met hongersnood en verschrikkelijke armoede.

Ik weet, dat Ik niet tevergeefs spreek tot de moeders en de vrouwen van Amerika. Ik weet dat Ik niet tevergeefs spreek, wanneer Ik haar vraag, **wat ze** zouden gevoelen, wanneer wie haar het dierbaarst zijn, haar kinderen, **minder** voedsel, minder kleding, minder dekking zouden hebben dan wat minimaal nodig is om gezond te blijven. Ik weet, dat gij precies hetzelfde zoudt doen, wat de moeders van Nederland en Nederlands Indië en van zo vele andere landen thans doen: gij zoudt van uw eigen delen geven aan de schrale rantsoenen van uw kinderen en echtgenoten.

Deze dingen geschieden **thans dagelijks** in wat eens een rijk en welvarend land was, een land van tulpen en dijken en kanalen, en windmolens en vruchtbare velden, in Nederland en in de weelderige tuin van het Oosten, Indië, dat onder Onze vlag der Japanse agressie tegentrad in zulk een volledige trouw.

Ik denk dat Ik u goed genoeg ken om te weten, welke uw reacties op deze verschrikkelijke dingen zijn. Gij wenst deze volken te helpen, welke menselijke gevoelens zo smartelijk getroffen zijn door wrede, meedogenloze staten welker moraal zo onmenselijk zijn. Gij zult gevoelen, dat dit kwaad moet worden uitgeroeid, ook omdat het tracht als een kanker te vreten in de lichamen van beschaafde naties over de gehele aarde en wanneer het niet wordt uitgebrand ook uw eigen huizen zal bereiken. Gij zult uw deel willen bijdragen tot de steun, die aan deze volken zal worden gegeven, wanneer de vijandelijkheden eenmaal zullen zijn geëindigd. Zij zullen hongerig zijn, kleren nodig hebben, en veel geneesmiddelen, tot de meest elementaire toe.

Hun industrieën zullen voor een deel geruïneerd zijn, omdat haar machinerieën verwoest of gedeeltelijk weggeroofd zijn. Zij kunnen niet leven. Denkt niet, dat deze volken zouden willen leven van uw liefdadigheid, doch zij zullen dankbaar aanvaarden wat gij hun zoudt willen zenden om een nieuw begin te maken. Doch boven alles wensen zij in staat te worden gesteld om verfrist te beginnen, om hun eigen leven te leiden, om hun eigen welstand weer op te bouwen. **Het is in deze** zin, dat de aankondiging van Gouverneur Herbert Lehmans benoeming de eerste hoop bracht in de harten van hen, die zo wreed werden onderdrukt.

Ik hoop, dat dit spoedig moge worden gevolgd door de stichting **van een** goed-werkende organisatie tot dit doel, door de Verenigde Volken en bovenal door actie.

Volgens betrouwbare inlichtingen, die Ons hier via allerlei kanalen bereiken, is de toestand in Nederland, zowel als in Nederlands Indië, verschrikkelijk. Wanneer het schijnt, dat de dingen zeker niet nog erger kunnen worden, komen er nieuwe maatregelen van de Duitsers en Japanners om ze toch nog te verergeren. Pas hebben de Duitsers gedecreteerd, dat onze studenten grote contingenten moeten leveren in de mobilisatie van alle Nederlandse mannen, teneinde **dienstbaar** te worden gemaakt aan de nazie-krijgsmachine — maar dat zou dan niet geschieden jegens hen, die een verklaring van trouw aan den bezetter zouden tekenen. Mijn regering zond een radiowaarschuwing uit om niet te tekenen. Het resultaat daarvan was, dat 85 procent van alle Nederlandse studenten weigerden te tekenen.

Gij zult wel begrijpen, dat Ik trots op hen ben en zeer gelukkig **deze** nauwe geestelijke gemeenschap te zien tussen Mijn volk en Mijn regering aan welke het trouw blijft.

Thans treffen de Duitsers voorberei-

van een kwart millioen mannen van de gedemobiliseerde krijgsmacht. Zij wensen deze te gebruiken, in welke functie dan ook, voor hun eigen legermacht. Werd ooit aan iemand wreder lot beschoren?

De Engelse taal bezit, voorzover ik weet, geen woord voor deze verschrikking. Doch ondanks alles staan de onderdrukte volken sterk. Zij weten van geen wijken. Zij vechten op duizend manieren. Zij hopen en zij bidden en zij weten, dat zij bevrijd zullen worden. Doch Mij bloedt het hart, wanneer Ik denk aan al het eenvoudige menselijke geluk, dat verwoest zal zijn voordat de bevrijding daar is. Nooit, nooit is er — zowel in lichamelijke als geestelijke zin — zulk een schandalig misbruik van menselijke wezens gemaakt.

Moge het overwinnende einde daarom spoedig komen. Laten wij daar allen tezamen voor werken en laten wij hard werken. Het is een edele zaak. Haar inzet is klaar en duidelijk. Haar doel is helder te zien voor allen. Het is: het goede tegen het kwade; een betere wereld voor een wereld, waar angst en nooddruft heersen. Tegen de wereld van Duitsland, Japan en de andere asgenoten en stellen wij de wereld der Verenigde Landen. Geen agressie meer, doch beter economische en sociale toestanden voor allen. Geen tyrannie geoefend door volken of individuen. Zo zij het!"

Nederland.

TIEN MEI IN SURINAME.

Zondag heeft de Nationale Vereniging „Suriname Waakt" in de tot de nok gevulde grootste zaal van Paramaribo een grootse 10-Mei-demonstratie gehouden. Telegrammen werden gezonden aan H.M. de Koningin en aan Prinses Juliana. Gouverneur Johannes C. Kielstra, Kolonel Meyer, Statenvoorzitter Dr. Del Prado en het Hoofd van de Gouvernementspersdienst, de Heer Johan van de Walle hebben het woord gevoerd. Er waren overal speciale kerkdiensten.

Maandagmorgen heeft de Gouverneur vijf nieuwe officieren beëdigd op het Gouvernementsplein, hetgeen gepaard ging met een militaire demonstratie. De Gouverneur heeft daarbij een toespraak gehouden.

De Gouvernementspersdienst te Willemstad merkt hierbij op:

Uit het bovenstaande ziet men, dat te Paramaribo de Vereniging „Suriname Waakt" gedaan heeft wat het Comité „Neerlands Vrijheidsdag" te Willemstad verzuimd heeft te doen. Te Paramaribo loeiden de sirenes om aan te tonen, dat twee minuten volstrekte stilte zou worden bewaard ter herdenking van de Nederlandse gevallenen.

Ook die demonstratie was door „Suriname Waakt" georganiseerd. Het is uiteraard geenszins noodzakelijk, dat in beide staatsdelen de 10-Mei-herdenking op identieke wijze plaats hebbe. Hier in Curaçao hebben de Statenleden hun groet aan Nederland getuigd van Curaçao's medeleven op deze dag en ook anderszins, door de pers, de radio, de kerken en de rede van Zijne Excellentie den Gouverneur, is hiervan blijk gegeven.

Niettemin is hier geen volksdemonstratie gehouden en ongetwijfeld had dit wel moeten geschieden. De instantie, die met het organiseren van zulk een demonstratie is belast, is nu eenmaal het „Comité Neerlands Vrijheidsdag". Dit heeft niets van zich laten horen en derhalve is het zijn verplichting niet nagekomen.

Bij navraag is ons gebleken, dat het „Comité" heeft gewacht op instructies uit..... Londen. Deze zijn niet gekomen en „dus" heeft het Comité niets gedaan. Inmiddels heeft men te Londen wel wat gedaan. En zoals men ziet in Suriname ook. Het al of niet functionneren van het „Comité Neerlands Vrijheidsdag" is niet een particuliere, doch een publieke en, in zekere zin zelfs nationale aangelegenheid. Het is hierom, dat de Gouvernementspersdienst op deze aangelegenheid wijst.

DE SURINAMERS IN NEW YORK.

De vlag, die de Nederlandse Surinaamse verenigingen in New York op 10 Mei heeft ingewijd, draagt niet, zoals gisteren vermeld is, het getal 41, doch het getaal 35: aantal Surinaamse inwoners van New York, dat in de Noordamerikaanse en Nederlandse krijgsmacht heeft dienst genomen. Dominee Edgar Romig heeft de zegen over deze vlag uitgesproken.

DE MEEST VERKOCHTE BOEKEN JANUARI.

Volgens de „Haagsche Post" van 13 Februari zijn in Januari 1943 de volgende boeken het meest verkocht: 1) „Ciske de Rat" door Piet Bakker; 2) „De Vlam in de Pan" door Mr. A. Roothaert; 3) „Spel der Natuur" door Arthur van Schendel; 4) Via mala' door John Knittel; 5) „De weg door den nacht" door Joho Knittel.

„De Haagsche Post" tekent hierbij aan: Een nieuwe verschijning dus: de nieuwe roman van den schrijver van „Dr. Vlimmen". „Ciske de Rat" heeft zich op zijn plaats gehandhaafd. Ook voor Van Schendels laatste werk blijkt nog goede belangstelling te bestaan. De beide boeken van den Zwitsersen schrijver John Knittel zijn niet nieuw, maar de herdrukken blijken het weer goed te doen. Hierbij moet men echter bedenken, dat er door allerlei omstandigheden niet zo heel veel verschijnt de laatste tijd, zodat het ontbreken van andere titels wel eens meer een gevolg van tekort aan voorraad dan van verminderde vraag kan zijn."

Tot zover „De Haagsche Post". Uit de recensies van „De Vlam in de Pan" blijkt, dat het verhaal speelt in de Meidagen 1940.

PERSONALIA.

Benoemd tot: hoofdinspecteur van politie te Amsterdam A. Berentsen; tot hoofdcommissaris van politie te Haarlem Ph. Blank; tot commissaris van politie te Eindhoven F. M. J. Vermeulen; tot waterschout te Rotterdam A. E. Visser (i.p.v. den ontslagen A. H. Sirks); tot commissaris van het Rode Kruis te Groningen Dr. P. Muntendam; tot directeur van de Postchèque en Girodienst W. Dogterom; tot administrateur departement van volksvoorlichtingen kunsten Dr. F. A. J. Vermeulen; tot burgemeester van Haamstede J. A. C. Boot; Wymbritseradeel F. Tjabberings; Stamproy J. H. Creemers; Zuidlaren J. H. Roukema; Stiphout H. J. M. van der Weyden; Ambt-hardenberg Mr. J. A. M. van Oorschot; Beusichem G. C. van Mourink; Maastricht Dr. Th. A. A. N. Copray; Steenwijk P. J. de Lnag; Boxmeer M. Stevens (de pas benoemde burgemeester van Hoorn H. R. Schottee de Vries is overleden); inspecteur ter Generale Thesaurie H. Berens; griffier van het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland Mr. K. J. van Urk; bestuursraden in de provincie Friesland S. de Boer (Leeuwarden) en B. J. Bierma (Lieve Vrouwenparochie).

Rechterlijke macht in Nederland.

Benoemd tot: rechter te Almelo Mr. H. Kingma Boltjes; griffier kantongerecht Sittard Mr. P. G. H. Paulussen; raadsheer Economisch Gerechtshof te 's Gravenhage Mr. Dr. Ir. J. P. Hoogland; raadsheer Gerechtshof te 's Gravenhage Mr. B. F. Verveen; rechter te Arnhem Mr. J. H. C. Slotemakers; Ambtenaar Openbare Ministerie te 's Hertogenbosch Mr. H. G. van Everdingen; rechter te Leeuwarden Mr. S. N. van Opstall; substituut officier te Dordrecht Mr. S. J. v.d. Hoeven; Ambtenaar Openbare Ministerie te Middelburg Mr. Ph. M. Schenkenberg van Mierop; raadsheer te Leeuwarden Mr. J.A.R.C. ten Raa; rechter te Haarlem Mr. J.P. Petersen; substituut officier te 's Gravenhage Mr. W. Tonckens; griffier kantongerecht Dordrecht Mr. J.D. Carrière; rechter te Groningen Mr. H.E. Vlaanderen; griffier kantongerecht Groningen Mr. R.L. van Noord; rechter te Zutfen Mr. R. Bichon van Ysselmonde; kantonrechter te Deventer Mr. C. J. de Bruin Kops; rechter te Utrecht Mr. G. Th. Hamelink; kantonrechter te 's Gravenhage Mr. H. H. Reijers.

Ontslagen.

De volgende personen zijn (al of niet eervol) ontslagen als: administrateur bij Koloniën J. J. de Jongh; raad-adviseur bij sociale zaken Professor Dr. H. C. I. E. Berger; burgemeester van Borculo Mr. J. P. Drost; Burgemeester van Ermelo H. M. Martens; commissaris van politie te Amsterdam E. J. C. Staal; waterschout te Terneuzen M. C. Mack; hoogleraar te Kampen Professor Dr. S. Greydanus; burgemeester van Ambt en Bemelen M. J. H. M. Hermens; idem van Geldermalsen F. F. Roozeveld van der Ven; kantonrechter te Dordrecht P. J. A. van Vorst Vader.

ER WORDT EEN BOEKJE OPEN GEDAAN.

In Nederland is een boekje verschenen. Klein maar tragisch. Het beschrijft de samenstelling van verschillende voedingsmiddelen „Koffie" 53 procent gebrand graan, 24 procent cichorei, 18 procent grone erwten; 4 procent koffie en 1 procent „synthetisch aroma".

„Thee" tannine, melkpoeder, zout' boomblaren, kleurstof. Korenbrood bevat 10 procent erwten en 9 procent aardappelmeel.

EEN NIEUW SOORT OORLOGSBODEM.

De Koninklijke Nederlandse Marine deelt mede, dat zij eerstdaags een nieuw soort schip in gebruik zal nemen: een fregat, hetwelk een verbeterd soort corvet is in die zin, dat het sneller en zwaarder bewapend is. De bemanning is van 125 tot 140 hoofden groot (die van corvetten 85). Tevens wordt medegedeeld, dat de Koninklijke Nederlandse Marine gedurende de laatste vier maanden vier nieuwe mijnenvegers en een corvet in gebruik heeft genomen.

CURAÇAO

SAMENWERKING TUSSEN DE VERENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA EN CURAÇAO

„We are working here with American sailors, with American soldiers and American technicians, and I can assure you the cooperation between the United States is of the highest order and is a symbol expressing that determination to throw all that one is, or has in the gigantic struggle now waging between us and the enemy."

Dit zeide gisteren Gouverneur Kasteel in zijn rede, die in de Verenigde Staten van Noord-Amerika over talrijke stations is uitgezonden als grote van Curaçao, ter gelegenheid van 10 Mei dag. Ook Schout-bij-Nacht Theodore E. Chandier sprak. Hij zeide o.a.:

„Our officers and men of all services know that the Netherlands have suffered and are suffering far more than the United States may ever be called upon to suffer. They know too from daily, close contact with the fighting men of the Netherlands that their spirit is unconquerable. The Javanese marine is just as eager to get at the enemy and regain his homeland as the men from Holland. We do not envy the enemy that faces these men. We are prolid to stand beside our tough minded, tough spirited Netherlands allies. Their courage and their strength are an inspiration to all of us."

Curaçao en Suriname hadden ieder zeven minuten ter beschikking. In Paramaribo spraken Gouverneur Professor Johannes C. Kielstra en een Noordamerikaans officier. Onmiddellijk na de uitzending kwam uit New York het bericht door, dat alles uitstekend was verlopen.

Naar vanmorgen nog telegrafisch uit New York werd medegedeeld, was het een volledig succes.

DE CHARO-ZAAK.

Heden werd de zaak behandeld tegen de twee aanranders in de bekende zaak Charo. Rechter was Meester Willem Barend Johan Aberson en Officier van Justitie Willem Frederik Meinhard Lampe. De Officier van Justitie eiste in zijn requisitoir voor ieder der beklaagden 16 jaar gevangenisstraf met openbare tewerkstelling en openbare bekendmaking.

De rechter zal over 14 dagen uitspraak doen.

MEVROUW WOUTERS MOET OPERATIE ONDERGAAN.

Naar wij vernemen moet Mevrouw Eugenie Wouters-Wegman dezer dagen een zeer zware operatie ondergaan.

TIEN MEI TELEGRAMMEN.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft op 10 Mei aan Hare Majesteit de Koningin geseind:

„Mede namens Staatsdeel Curaçao moge ik Uwer Majesteit op deze hier algemeen vooral met gebed herdachten dag vol droeve en tegelijk roemrijke herinnering doen toekomen de boodschap van ons aller overtuiging van het naderend herstel van de herrijzenis van het Koninkrijk met de eerbiedige verzekering, dat allen hier uiterste willen doen Uwer Majesteits Regering steunen in verbaasting eindoverwinning die onze rechtvaardige zaak net meer kan ontgaan".

En aan Prinses Juliana:

„Op deze dag vol droeve en tevens sterkende herinnering moge ik Uwer Koninklijke Hoogheid uit Staatsdeel Curaçao eerbiedige verzekering zenden dat wij allen ons Uwer herinneren en werkend voor de zegepraal van onze taak U van harte toewensen een spoedige terugkeer naar het oude land, dat het Uwe is en zijn zal."

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Justitia Pietas Fides**: Vrijdag, 14 Mei om 20.15 uur zal Dokter Richard J. Wix in het clubgebouw een lezing houden, getiteld: Enige wenken op het gebied der Kindergeneeskunde. Ook niet-leden hebben vrij toegang.

EXAMEN MACHINESCHRIJVEN.

Bij het op het Sint Thomascollege afgenomen examen voor machineschrijfreikt: geëxamineerd 4 candidaten; gerecht: geëxamineerd 4 candidaten; geslaagd: Emilia Celestina.

FILM.

De Britse oorlogsfilm **„Coastal Command"** (Kustcommando), waarin werkelijke operaties van de Royal Airforce in samenwerking met die van de Britse Koninklijke Marine plaatsvinden, wordt hedenavond, 12 Mei, om 21 uur in Theater Roxy vertoond. In hetzelfde programma zal een interessante documentaire film vertoond worden van de oefening der **„Britse Koninklijke Mariniers"**.

Beide films worden aanbevolen.

POLITIEBERICHTEN.

In de nacht van 9 op 10 Mei jl. braken kort na elkander een aantal branden uit te St. Helena. Naar de oorzaak daarvan stelt de Politie een onderzoek in, mede omdat kwaadwilligheid niet uitgesloten is.

Op 9 Mei jl. geraakte ter hoogte van Julianadorp een autobus in brand tengevolge van het breken van de achteras, wat de bestuurder niet tijdig had opgemerkt.

Tijdens het luchtalarm werd ter hoogte van Juicio een stokdove voetganger door een motorordonnance aan gereden, tengevolge waarvan deze licht gewond raakte. De voetganger stak zonder op het verkeer te letten plotseling de rijweg over.

Op de Rodeweg, hoek Quarantaineweg vond een aanrijding plaats tussen personenauto 3029-C en motorrijtuig 3089-C, doordat de bestuurder van eerstgenoemde bij het maken van een bocht naar links een kleine instede van een grote bocht maakte.

Op 10 Mei jl. reed de bestuurder van een militaire truck tegen een der neergelaten afsluitbomen van de K.E. Brug op, tengevolge waarvan een voetganger door de wegspringende afsluitboom werd gewond. De bestuurder bleek nog lichtelijk onder de invloed te zijn van de vorige dag genoten alcoholhoudende drank.

Op de Rodeweg vond een vrij ernstige aanrijding plaats tussen 107-H en truck 2483-C. Truck 2438-C reed zonder noodzaak op het linker weggedeelte. De bestuurder hiervan haalde bij het tegemoet komen van 107-H plotseling naar rechts uit, tengevolge waarvan de aanrijding ontstond.

In de afgelopen nacht brak brand uit in perceel Handelskade 21 alhier, doordat de bewoner met een brandende sigaret naar bed was gegaan.

Tevens brak brand uit in een naast perceel Zeelandia No. 14 gelegen opslagplaats van alcoholade. De brandweer, die snel ter plaatse was, had de brand vrij spoedig onder de knie.

NAGEKOMEN BERICHTEN.

Schout-bij-Nacht A. G. Robinson, oud-commandant strijdkrachten staatsdeel Curaçao is bij K.B. van 6 Mei jl. benoemd tot groot-officier Orde Oranje-Nassau; Luitenant John Bracken, adjudant van genoemden vlagofficier, is benoemd tot Ridder Oranje Nassau. Beide onderscheidenen hebben aan de actieve oorlogvoering in Oost- en West- Indië deelgenomen (G.P.D.).

Aan de onderscheidenen, mede namens onze lezers, onze oprechte gelukwensen. Hun gedachtenis is ons in ere en onze wensen vergezellen hen bij hun verder werk.

Tot vertegenwoordiger Economische Missie U.S.A. van het vaarplichtbesluit in dit staatsdeel benoemd Kapitein-Luitenant fer Zee Hemmes (G.P.D.).

Geen kaart van Curaçao

WAAR STAAN DE BUSSEN?

Het bus-verkeer wordt op Curaçao naar de behoeften der Koeien geregeld.

Een van de merkwaardigste dingen, die men op Curaçao — het radio-lawaai niet medegerekend — kan meemaken is het verkeer en het gebrek aan een plattegrondje van het eiland. De overheid is kort geleden eindelijk begonnen de wanhopige anarchie, die er op locaal verkeersgebied bestaat op te lossen door te verplichten bordjes op de busjes te hangen, opdat men althans enig idee hebbe waar een bepaalde bus heen gaat. Een tweetal buslijnen hielp in de omgeving van de hoofdstad zelve. Deze laatste lijnen voldoen uitnemend.

De anarchie van de kleine busjes woedt echter lustig voort:

a) omdat velen zich aan het voorschrift van bordjes niet storen.

b) omdat de bordjes niet uniform zijn, vaak onleesbaar zijn en bij het ene busje hier, bij het andere daar zijn aangebracht.

c) omdat de weinige vaste standplaatsen die er zijn bij niemand, behalve bij de betrokken cunucu-bewoners, bekend zijn,

d) doordat er geen enkel tijd-reglement bestaat, zodat het verkeer eerder naar de behoeften der koeien geregeld wordt — wier melk met zindelijker vrachtauto's diende te worden vervoerd — dan naar de behoeften van het publiek,

e) door het ontbreken van tarieven. Nu het sommigen chauffeurs van bussen behaagd heeft — anders kan men het niet zeggen — aan het voorschrift van bordjes gehoor te geven, ziet het publiek namen, waar het nog nimmer van gehoord heeft. Een tweede euvel wreekt zich thans. Zelfs het kleinste gehucht van Nederland heeft zijn kaartje, zijn plattegrondje, al was het maar als onderdeel van een grotere kaart. Hier evenwel bestaat er van een heel staatsdeel geen plattegrond, behalve een volkomen ontoereikende folder van Vreemdelingen-verkeer, berekend op Noordamerikanen, die aan de weg naar Piscadera al genoeg hebben. In 1935 is er door de Hollandse Boekhandel, toen nog op de Handelskade, een handig kaartje uitgegeven, indien wij ons niet vergissen, getekend door Frater Realino. Alle enigszins bekende punten van het eiland staan erop. De afstanden langs de wegen schijnen echter niet altoos te kloppen en de kustlijn is onvoldoende aangegeven. Bovendien is het kaartje, dat al geen jaren meer te koop is en slechts nog in vergeelde en gescheurde exemplaren bij dezen en genen voorbestaat, natuurlijk verouderd, door de aanleg van wegen.

Wij hadden nog nimmer een Departement van Volksontwikkeling, dat hierin kon voorzien. Nu dit er eenmaal is, is het te hopen, dat met de meeste spoed hierin worde voorzien. Wij zullen er dan over berichten. Misschien moet men dan nog wel even wachten.

De Hollandse Boekhandel deelde ons desgevraagd mede, het zijne te doen een. zg. fotostatische afdruk van genoemd landkaartje te laten maken (omdat het cliché van het kaartje zich op het ogenblik blijkens informatie in bezet gebied bevindt).

Het is wel niet feilloos, maar nog het uitgebreidste en handigste. Van een op handig formaat voor het publiek uitgegeven uitgave van de topographische kaart, welke men bij stukken en brokken hier en daar wel te zien krijgt, zal voorlopig toch wel niets komen.

Het is toch te gek, dat ons staatsdeel wat dit betreft, zou achter staan bij plaatsen als Uddel en Edam, waar trouwens de bussen op tijd lopen.

10 MEI HERDENKING.

Zondag 9 Mei werd in de Sint Franciscus Kerk te Oranjestad een Plechtige Heilige Mis opgedragen ter herdenking van 10 Mei. De kerk was geheel gevuld, o.a. was aanwezig de gehele Staf van de Noordamerikaanse troepen. Het was een indrukwekkende plechtigheid.

Buitenland.

OPMARS NAAR KAAP BON.

Pantsercolonnes van het Britse 1e leger bewegen zich snel vooruit langs de kustwegen aan beide zijden van het schiereiland van Kaap Bon. Zij vonden, dat de Duitsers vele branden gesticht hebben, hetgeen een aanwijzing is, dat zij zich op een algehele overgave voorbereiden (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 11.5).

OP HET SCHIEREILAND VAN KAAP BON.

Daniel de Luce seint op 10 Mei uit Grombalia op het schiereiland van Kaap Bon:

Hitlers beroemde schoktroepen werden een wanhopig rapalje en lopen om hun leven in de heuvels van het schiereiland van Kaap Bon of geven zich heden bij duizenden over aan het Britse 1e leger. De instorting van de eens trotse Duitse divisies evenaart die van haar beschimpte Italiaanse satellieten. De gehele morgen snelde ik vooruit met gepantserde verkenningswagens en ik heb het verbazingwekkende schouwspel gezien van het Duitse leger, verdederd in het stof van een overhaaste terugtocht. Slechts enkele artilleristen bieden enig verzet aan de Britten. 5000 Duitse voetknechten gaven zich binnen de laatste 4 uren over aan een pantserbrigade. Een lot, erger dan dat van de Britten bij Duinkerken, heeft Hitlers Afrika Corps overweldigd.

Ik ben pas binnengekomen in Grombalia en 10 kilometer ver aan de linkerzijde is de stad Soliman ook veroverd. Een Duits voertuig met 3 gedode officieren brandt nog aan de overzijde van de weg van waar mijn wagen staat. 4 Grenadiers van een Duitse pantser-afdeling, die zeiden in December laatstleden van het Russisch front naar Afrika te zijn gekomen, kwamen opdagen en vroegen mij hun overgave te aanvaarden. „Wij zijn kaput (geruïneerd)", verklaarde de sergeant, die met zijn groot lichaam boven mij uitstak. „Wij hebben geen voedsel, geen munitie, geen benzine."

De vier mannen stonden daar op de witte weg, zonder schietwapenen, een kleine bundel op de rug. „Gij moet naar de palissade voor oorlogsgevangenen gaan bij het kruispunt", deelde ik hen mede. De kleine groep strompelde gehoorzaam weg. Verderop aanvaardde een Luitenant-Kolonel de overgave van een Duitsen majoor en al zijn overlevende onder-officieren en manschappen.

Een militaire politieman klom in een veroverde Duitse troepenwagen en escorteerde de colonne van 200 man naar achteren.

„Wilt gij rijden?" vroeg de Kolonel beleefd. „Dank u", antwoordde de Majoor in goed Engels. „Ik loop liever met mijn mannen".

Het Duitse commando had blijkbaar gedacht de Britten te kunnen tegenhouden bij Hamman Lif, een schilderachtig Moslem-dorpje op een vlakte van 800 meter breedte tussen de heuvels en de sprankelende Middellandse Zee.

De Sherman-tanks trokken gisteren in een slag van 10 uren door deze opening op 14 kilometer ten Zuid-Oosten van Tunis en flankeerden een lijn van Duitse 88-mm's door een afdeling langs het zandige strand te zenden. Het was louter een vertoning van de pantserstrijdkrachten; er werd vandaag geen Brits voetvolk gebruikt.

Vanmorgen rukte deze gepantserde voorhoede 14 tot 21 kilometer voort, terwijl de vijandelijke verdediging instortte en veranderde in een wilde vlucht. Reusachtige voorraden militair materiaal werden onaangeroerd gevonden in de pakhuizen van de grote wijngaarden bij Grombalia en Soliman. In zijn dolle haast had de vijand nagelaten bruggen op te blazen of zelfs een enkele landmijn te leggen.

Grote parkeerplaatsen waren gevuld met onbeschadigde vijandelijke voertuigen; zij staan verspreid in de velden en heuvels ter rechterzijde van de hoofdweg. De velden en boomgaarden waren bestrooid met persoonlijke bagage, die door de vluchtende Duitsers was afgeworpen. Vele mobiele kanonnen van 88-mm. waren achtergelaten, doch slechts nadat de achterladers waren vernield met springstoffen.

Vluchtelingen en karren, volbeladen met huisraad, potten pannen, keren terug naar hun woningen, die door de granaten stukgeslagen zijn.

Een zwartbaardige Generaal, die zijn kaarten bestudeerde in het torentje van een Sherman, die op de helling stond van een rotsige heuvel boven enkele acres van groene wijngaarden uit, zeide tot mij: „Het is daar allemaal afgelopen. De as zal geen Duinkerken hebben. Enkele taaie knapen vechten nog, maar de meesten geven zich thans over."

De radio in de tank begon te sputteren en ik kon het koele accent van een of anderen escadron-leider horen, die rapporteerde van zijn patrouille.

„Een interessant verhaal hier, Sir", zeide de stem. „Wij hebben een Britsen soldaat ontmoet, die gisteravond gevangen werd. Vanmorgen zegt hij, gaven de Duitsers hem zijn geweer terug. Hij is nu hier met 200 Duitsers, die zich aan hem overgeven" (Grobalia, op het schiereiland van Kaap Bon, (AP) 11.5).

ROMMEL IN DUITSLAND.

Gewond?

Het Duitse Hoofdcommando gaf een verklaring uit, die door Radio-Berlijn werd uitgezonden, waarin werd gezegd, dat Rommel zich sedert 11 Maart in Duitsland bevindt en „een nieuwe taak zal krijgen na het volledig herstel van zijn gezondheid" (Londen, (AP) 11.5).

DUITSERS BIJ ZAGHOUAN VRAGEN WAPENSTILSTAND.

Het Franse communiqué, dat door de radio van Algiers werd uitgezonden, zeide: In de bergen van Zaghouan hebben de Duitse strijdkrachten den Fransen Commandant om wapenstilstandsvoorwaarden gevraagd. De Franse Commandant heeft de onvoorwaardelijke overgave geëist en tevens gezegd, dat de oorlogsmaterialen moeten worden overgeleverd" (Londen, (AP) 11.5).

ROOSEVELT OVER DE VLIEGTUIGPRODUCTIE.

Op een persconferentie schatte President Roosevelt dat de productie van Noordamerikaanse vliegtuigen volgens een nieuwe methode in 1944 1.417.000.000 pond aan vliegtuigen zal bedragen. Hiermede vergeleek hij de 87.000.000 pond in 1941, de 291.000.000 pond in 1942 en de 911.000.000 pond, die waarschijnlijk dit jaar zullen worden gemaakt. Roosevelt zeide, dat dit een tamelijk goede wijze is om te laten zien hoe men de vliegtuig-productie heeft opgevoerd.

De President deelde mede, dat hij de cijfers in ponden uitdrukte, omdat de productie zo is gewijzigd, dat vooral zware toestellen zullen worden. Hieraan voegde hij toe, dat de Verenigde Staten thans betrekkelijk meer vier- en tweemotorige bommenwerpers, lange afstandsgevechtsvliegtuigen en vrachtvliegtuigen bouwen. De gedachte, die steeds meer achter het Noordamerikaanse programma zit — aldus Roosevelt — is om in het offensief te gaan. Hij zeide ,dat de productie van zware bommenwerpers ongeveer zes maanden het plan van December laatstleden vooruit is en dat deze bommenwerpers tienmaal zo zwaar wegen als een éénmotorig gevechtsvliegtuig. In het begin — zo zeide de President — was vooral de aandacht gewijd aan de aanmaak van lichtere bommenwerpers, duikbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen, die nodig waren voor defensieve tactieken (Washington, (AP) 11.5).

TROEPEN VAN BARBADOS NAAR DOMINICA.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat een detachement van de Caraïbische strijdmacht op Barbados „zich heeft ingescheept naar Dominica in verband met de situatie op Martinique".

Het Britse agentschap ontleende dit nieuws aan een „officiële verklaring". Dominica is een Brits eiland, dat het dichtste bij Martinique gelegen is, namelijk 55 kilometer er vandaan. Martinique is Frans bezit onder bestuur van Admiraal Georges Robert, met wien de Verenigde Staten van Noord-Amerika onlangs de betrekkingen verbroken hebben door zijn weigering om met de Geallieerden samen te werken (Bridgetown, Barbados, (AP) 11.5).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUé.

In de nacht van 11 Mei zetten onze troepen in de Kuban ten Noord-Oosten van Novorossisk de strijd tegen den vijand voort. In andere sectoren van het front hadden geen belangrijke veranderingen plaats. In de Kuban ten Noord-Oosten van Novorossisk verwoestten de kanonniers van de afdeling X 17 Duitse blokhuizen en uitgravingen; verder werden 4 kanonnen vernield en een vijandelijke ammunitieopslagplaats opgeblazen. Een andere Russische afdeling verdreef de Duitsers uit een bos. 19 0Vijandelijke doden bleven op het slagveld alsook grote hoeveelheden wapenen, die door de Hitlerieten werden achtergelaten.

Aan het Volkhov-front beschoot ons geschut de vijandelijke stellingen. 7 Pillendozen en 6 uitgravingen werden vernield alsook 2 zesloops mortieren, 3 kanonnen en 8 machinegeweren. Tot 100 Duitsers werden gedood. Aan het Leningradfront vernielden onze detachementen tot twee compagnieën van het vijandelijke voetvolk. Ons artillerievuur vernielde 9 vijandelijke kazematten, 21 uitgravingen en een observatiepost. Een patrouille onder commando van Luitenant Karsjev drong in vijandelijke uitgravingen en loopgraven door en doodde 30 Duitsers met handgranaten en automatisch geweervuur. Na wat materiaal te hebben veroverd en enkele gevangenen te hebben genomen, keerden zij veilig terug.

Aan het Centrale front vernielden onze detachementen tot een compagnie van het vijandelijk voetvolk. Het vuur van 6 artillerie- en 2 mortierenbatterijen werd geloofd. In een sector poogden de Duitsers door onze linies heen te breken, doch zij werden teruggeworpen door automatisch geweervuur. 40 Vijandelijke doden bleven op het slagveld liggen. In de streek van Sevsk verpletterde ons geschut 8 Duitse kazematten en werd aan 2 artillerie- en 2 mortierenbatterijen het zwijgen opgelegd. In een sector sloegen onze artilleristen een bevoorradingscolonne van meer dan 30 auto's en vrachtwagens stuk. Scherpschutters doodden binnen twee weken 172 Duitsers" (Moskou, (AP) 12.5).

VERKLARINGEN VAN EEN NOORDAMERIKAANS STAFOFFICIER.

Een Noordamerikaans stafofficier deelde mede, dat 35.912 asgevangenen geteld werden door het Noordamerikaanse tweede corps tot Maandagavond en dat het aantal steeds toeneemt ,hoewel minder snel. Hij zeide, dat de verhouding ongeveer 6 Duitsers tegen 1 Italiaan is. Grote hoeveelheden oorlogsmateriaal, waaronder een aantal 88-mm. kanonnen en tanks werden veroverd. De officier deelde mede, dat veel van het veroverde materiaal naar het Franse leger zal gaan (Mateur, (AP) 12.5).

JAPS OP 20 KILOMETER VAN BRITS-INDISCHE GRENS.

Het Britse agentschap hoorde Radio-Tokio bekendmaken, dat de Japanse strijdkrachten zich op 20 kilometer van de Brits-Indische grens bevinden en „de vijandelijke resten aan de Oostelijke zijde van de grens opruimen" (Londen, (AP) 11.5).

JAPANSE LANDING AAN DE WESTKUST VAN HET TUNGTING-MEER.

Het Chinese communiqué deelde mede, dat de Japanse troepen met honderd stoomschuiten zijn geland aan de Westkust van het Tungting-meer, doch niet in staat waren in het binnenland door te dringen in de richting van Tsjangsja. Verder werd gezegd: „Er hebben nog ernstige gevechten voortgang, doch de indringers zijn geen duim vooruitgekomen". De Japanners leden hevige verliezen. Van de andere kant werd gezegd, dat gevechten plaats vinden ten Westen van de Taiheng-bergen waar de Chinezen zouden oprukken naar de strategische belangrijke stad Lingtsjwän. Het communiqué zeide, dat de vijand 300 man verloor en dat de Chinezen een kleine stad heroverden (Tsjungking, (AP) 11.5).

3 JAPANSE TORPEDOJAGERS GETROFFEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat 3 Japanse torpedojagers beschadigd werden en mogelijk buiten gevecht gesteld in een aanval door duikbommenwerpers op een torpedojager-flotielje in de Salomons Archipel (Washington, (AP) 11.5).

GEEN STAKINGEN IN REGERINGS-INDUSTRIEëN.

Het Militaire Comité van het Noordamerikaanse Huis van Afgevaardigden keurde met 21 stemmen tegen 0 een wet goed, waardoor stakingen verboden zullen worden in industrieën, die door de Regering geëxploiteerd worden. Volgens deze wet zal men de Oorlogsraad voor de Arbeid de macht geven zijn orders kracht bij te zetten en moeten de arbeids-organisaties haar financiële rapporten indienen. De wet werd naar het Huis gezonden en men verwacht, dat er spoedig aan zal worden gewerkt (Washington, (AP) 11.5).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De Duitse radio zeide, dat de as „de vloed van vijandelijke speculaties omtrent de volgende grote militaire zet met onverstoorbare kalmte gadeslaat."

— **New Delhi:** Het Geallieerde communiqué deelt mede, dat de patrouilleactiviteit aan het Arakan-front van beide zijd envoortduurt. Gisteren vielen Hurricanes van de Raf het vijandelijke transport op de rivier de Mayu aan. Een andere formatie van gevechtsvliegtuigen beschoot op energieke wijze twee samentrekkingen van vijandelijke bevoorradingsbootjes op de Irrawaddy tussen Chauk en Yenangyaung. De 50 vaartuigen, die aangevallen werden, werden alle beschadigd of vernield. In de afgelopen nacht werden Kangaung en Yegyambyin gebombardeerd.

— **Madrid:** Francisco Franco is in Madrid teruggekeerd van zijn rondreis door het Zuiden van het land.

— **Londen:** Het Duitse communiqué deelde mede, dat zij bij een dagaanval op de haven van Great Yarmouth grote vernieling hebben aangericht.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Britse en Franse troepen dringen van alle kanten op tegen het overgebleven asleger ten Westen van BouFicha, nadat de Duitsers op de hellingen ten Oosten van Zaghouan zich onvoorwaardelijk overgaven aan het Franse 19e corps.

— **Londen:** De radio van Moskou deelde mede, dat de Commissaris van Buitenlandse Zaken, Viacheslaff Michailovitsj Molotov een nota heeft gericht aan de Geallieerde Regeringen, waarin Duitsland ervan beschuldigd wordt misbruik te mak envan Russische burgers door hen slavenwerk in Duitsland te laten doen. De nota waarschuwde, dat de schuldigen na de oorlog zullen worden gestraft.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

HET ARUBAANSE WATERPROBLEEM.

Waarzegger schrijft ons:

Water op Aruba wordt langzamerhand een waar probleem, ja wij zouden haast zeggen een duister probleem, dat iedereen bezorgd maakt voor de toekomst...... Vooraf moet erkend worden, dat het Arubaans drinkwater wat hoedanigheid betreft, niet te overtreffen is, maar wat de hoeveelheid aangaat is het hiermede treurig gesteld. Wat hiervan de oorzaak kan zijn, is ons onbekend; de ene zegt dat het aantal maatschappen in de kampementen, zowel inheems als buitenlands veel te veel water verbruikt en dat hierdoor de capaciteit van de waterdistallatie-inrichting en zeerste wordt overtroffen. Wat zijn wel geneigd om hierin de oorzaak te zoeken, gezien de vele Nederlandse en Noordamerikaanse soldaten die hier gevestigd zijn en die ongetwijfeld een zeer royaal of misschien al te vorstelijk met het leidingwater omspringen.

Tot voor een maand of twee geleden hadden wij niet te klagen over de waterlevering des daags. Het water kwam zeer vroeg des morgens en bleef aan tot laat en wel met een hoge druk, zodat iedereen naar hartelust zijn voortbad kon nemen. Vanzelfsprekend werd de waterrekening met pleizier betaald, daar men overtuigd was, dat men de volle waarde voor zijn geld kreeg. Doch helaas...... de mooie weg die wij bewandelden is verlaten en wij gaan nu de verkeerde weg op... Iedereen zal zich wel een advertentie herinneren geplaatst door den Directeur van de Landswatervoorzieningsdienst luidende dat het leidingwater geopend zal worden iedere morgen om 5.30 uur en gesloten om 9 uur en dat het water weder geopend zal worden om 16 uur om te 19 uur weer te verdwijnen.

In het begin na de advertentie ging de zaak precies zoals afgekondigd, doch de schrik de Lands Water Voorzieningsdienst zich niet meer te houden aan hetgeen werd afgekondigd, daar het water de laatste tijd pas om 6 uur wordt opengedraaid — dit betekent een reuze achteruitgang voor de talrijke mensen die vroeg moeten opstaan en zich naar San Nicolaas moeten begeven om vóór 9 uur op het werk te zijn.

Ook voor de talrijke kerkgangers die des Zondags naar de vroegdienst moeten gaan, is het ondoenlijk. Bovendien is dit alles behalve bevorderlijk voor de hygiëne. Het heet verder sluiten om 9 uur, doch dikwijls verdwijnt het water vóór 9 uur, zodat menigeen nog niet eens behoorlijk de tijd heeft om wat water op te vangen. Daar komt nog bij, dat de druk dikwijls bijna gelijk staat met nul komma nul. Verder blijft men verstoken van het water van 9 uur af tot 16 uur. Intussen blijven de arme Oranjestadbewoners opgescheept met een W.C. volgepakt met vuiligheid hetgeen zeer bevorderlijk is voor besmetting, speciaal in deze tijd nu er vele gevallen zijn van typhus. Wij zeiden reeds dat het water weer te voorschijn moet komen om 16 uur. Dikwijls echter vertoont het water zich pas na 16 uur in de vorm van een dunne magere straal. Om 19 uur mag het water dan pas ophouden, doch dikwijls is het reeds vóór 19 uur opgehouden.

Men ziet dus dat het meer dan treurig gesteld is met de Arubaanse watersituatie. Nu wij het toch over dit waterprobleem hebben, herinneren wij ons in de Amigoe di Curaçao een ingezonden artikel door „Vox Populi" handelende over de quaestie zoetwaterboring, die helaas stopgezet werd, door Zijne Excellentie den Gouverneur. Zijne Excellentie werd geadviseerd door deskundigen (????) om het proefboren te staken gezien het feit dat deze deskundigen (Vox Populi vraagt heel terecht of deze mensen wel geologen zijn) van opinie waren dat er geen water aanwezig is. Het spijt ons te moeten mededelen, dat de bevolking van Aruba zeer teleurgesteld is over dit onverwacht treurig nieuws. De bevolking kan nog niet tot de overtuiging komen dat er geen water is, alhoewel deskundigen (misschien geen geologen!!) zulks beweren, daar de bevolking heel terecht argumenteert, dat zolang de formatie van de grond niet veranderd is, m.a.w., dat zolang geen rotslaag wordt bereikt men niet praten kan van geen water aanwezig.

Men heeft meer vertrouwen in de wichelroede van frère Appollinaire, dan in de loutere bewering van reeds genoemde deskundigen, temeer, daar Appolinaire steeds volhoudt dat er water aanwezig is en zelfs aangeraden heeft om een tweede proefboring te doen. Wij willen toegeven, dat er reeds veel geld besteed is aan de eerste proefneming. Zo wij ons echter niet vergissen, luidt de afspraak van het Gouvernement met de huidige boorders twee proefboringen. Waarom dan geen tweede proef genomen? Heren Statenleden, vertegenwoordigers van Aruba, waar blijft u? Zoudt u niet Zijne Excellentie de Gouverneur trachten over te halen om een tweede proefneming te beginnen met een moderne boormachine en niet met een oeroude machine, waarmede de eerste proefneming is genomen? Zijnde deze zaak een levensquestie voor de bevolking van Aruba, is het geld, dat nog besteed moet worden voor een tweede boring, zeer zeker gerechtvaardigd.

Wanneer het zover komt, dat men een tweede proefboring met een soliede moderne boormachine begint, en men een diepte bereikt van 1600 voet, alwaar de rotslaag zich zou bevinden, volgens de berekening van de twee Franse geologen, die laatst hier waren en men dan geen water vindt, dan pas zal de bevolking tot de heilige overtuiging komen, dat er werkelijk geen zoet water onder de grond is en dat Frère Appolinaire zich degelijk vergist heeft. Dan ook zal de bevolking van Aruba voor altijd erkentelijk blijven aan het Nederlandse Gouvernement, dat zich moeite noch kapitaal bespaarde om te geraken tot oplossing van dit vitaal waterprobleem.

Het is onze vurige hoop en wens, dat zowel het Gouvernement als de Statenleden en meer in het bijzonder onze Arubaanse Statenleden deze zo voorname quaestie in een serieus en ernstig licht zullen beschouwen.

Ten slotte moeten wij vermelden, dat in een der laatst gehouden zittingen der Politie Raad, onze landraad Dr. Adriaan F. Dussenbroek zich zeer pessimistisch uitliet over onze watersituatie, toen er ter sprake kwam de quaestie van leidingwater te rantsoeneren.

BUITENLAND.

ATTLEE OVER DE STRIJD IN TUNIS.

Clement R. Attlee, waarnemend Premier, zeide in het Lagerhuis, dat Engelands 1e leger 1200 man aan verliezen leed in de laatste phase van de opmars naar Tunis en Bizerte en een totaal van 8400 man sedert 17 April. Hij zeide, dat de verliezen van het Britse 8e leger van 20 April tot 3 Mei juist iets meer zijn dan 2400, de gewonden en vermisten inbegrepen.

Dit vergeleken met de 50.000 asgevangenen — grotendeels Duitsers. „En het aantal neemt nog steeds toe."

Het was aan het Centrale front — zo verklaarde Attlee — dat Alexander de doorbraak verkreeg, welke leidde tot de val van de twee voornaamste havensteden van Tunis. Tot de voorafgaande voorbereidingen behoorde het versterken van het 1e leger met formaties van het 8e. Het 1e leger legde de laatste 48 kilometer af binnen 35 uur en demoraliseerde hierdoor de asstrijdkrachten.

„Het was een werkelijke donderslag", aldus herhaalde Attlee de beschrijving door Alexander van de uiteindelijke aanval gegeven.

Bijna ter zelfder tijd drongen de Noordamerikaanse tanks Bizerte binnen na een aanval „over uiterst moeilijk terrein".

Zondagmorgen gaf al wat was overgebleven van de 15e pantserdivisie zich over aan de Britse 7e pantserdivisie. „Deze twee veteranen van de woestijn hadden aan elkanders kelen gehangen voor het grootste deel van de laatste twee jaren", aldus Attlee. Hij eindigde temidden van luide toejuichingen (Londen, (AP) 11.5).

HESS LEEFT NOG ONDER DEZELFDE OMSTANDIGHEDEN.

Anthony Eden deelde in het Lagerhuis mede, dat Rudolf Hess nog vastgehouden wordt onder dezelfde omstandigheden als toen hij in Engeland arriveerde. Hij leeft van Regeringskosten. Eden ontkende, dat Hess $ 66.000 waard aan Britse pandbrieven naar Groot Britannië bracht of dat enig lid van zijn familie zich hier bevindt (Londen, (AP) 11.5).

[Juist gisteren — blz. 2, kolom 4 — releveerde „Dagblad Amigoe di Curaçao" dat het al weer 2 jaren geleden is, dat Hess bij Glasgow landde. — Red.].

DE NATTE MOESSON GAAT IN BIRMA BEGINNEN.

Het Britse communiqué in Brits Indië zeide: „In Arakan hebben onze troepen zich in Noordwestelijke en Westelijke richting van Buthedaung teruggetrokken. Dit werd gedaan zonder hinder van de Japanners te ondervinden. De grondgevechten in West-Birma worden besloten, aangezien de regens van de aanstaande natte moesson spoedig alle strijd zullen lamleggen." Het communiqué zeide niets van de sector van de Mayu-keten, waar onlangs belangrijke patrouille-operaties plaats vonden (New Delhi, (AP) 11.5).

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Wo., 12 Mei.

Telegram Afdeling: Nukoop, tel. 832, Negropont 75A.

Shipping & Supplies: Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Pruis, tel. 299, Emmastad 14.

Dok-afdeling: Prins, tel. 330.

Sportclub „Asiento": Voetbal: Vrijdag as. voetbalwedstrijd van Asiento 2 tegen Union. Aanvang 16.45 uur; terein Rio Canario.

Tennis: Programma voor de Emmabeker-wedstrijden 1943 te houden op de banen van de Sportclub „Asiento" te Emmastad. De loting voor deze wedstrijden had onderstaand resultaat: 1) Andrew-Smith; 2) Han-Euwe; 3) Rosenthal-van Kekem; 4) Moreno-Capriles; 5) Fr. Salas-F. de Castro; 6) Tuininga-Boon; 7) Burghart-Lampe; 8) Breedveld-Koster; 9) Hartgers-Bos; 10) Weetink-Karhof; 11 Oostlander-Boon; 12) Zaayer-Van Tent; 13 O. Salas-Chumaceiro. De verschillende wedstrijden zullen op de volgende dagen worden gespeeld:

Ronde I: 2 tegen 3 Zaterdag, 8 Mei 16 uur; 10 tegen 11 Woensdag 12 Mei 16.30 uur; 8 tegen 9 Vrijdag 14 Mei 16.30 uur; 4 tegen 5 Zaterdag 15 Mei 16 uur; 6 tegen 7 Zaterdag 15 Mei 16 uur.

Ronde II: 1 tegen winnaar 2-3 Maandag 17 Mei 16.30 uur; 12 tegen 13 Maandag 17 Mei 16.30 uur; Winnaar 4-5 tegen winnaar 6-7 Woensdag 19 Mei 16.30 uur; Winnaar 8-9 tegen winnaar 10-11 Woensdag 19 Mei 16.30 uur.

Ronde III: Winnaar 1-2-3 tegen winnaar 4-5-6-7 Vrijdag 21 Mei 16.30 uur; winnaar 8-9-10-11 tegen winnaar 12-13 Vrijdag 21 Mei 16.30 uur.

Finale: winnaar 1-2-3-4-5-6-7 tegen winnaar 8-9-10-11-12-13 Zaterdag 22 Mei of Zondag 23 Mei 16.30 uur.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJDPROGRAMMA. COMPETITIE 1943.

STADION.

Zaterdag 15 Mei 1943: Weldadigheidswedstrijd S.U.B.T. 1 — Atlanta 1

Zondag 16 Mei 1943: geen wedstrijd.

Zondag 23 Mei 1943: A-Klasse Independiente 1 — Atlanta 1 (Visser)

Zondag 30 Mei 1943: A-Klasse S.U.B.T. 1 — Jong Curaçao 1 (Brakke)

Zondag 6 Juni 1943: Wedstrijden ten bate van de Curaçaose Athletiek Bond (de 4 bovenste clubs van de ranglijst).

Zondag 13 Juni 1943: A-Klasse Jong Holland 1 — Transvaal 1 (Jesurun)

Zondag 20 Juni 1943: A-Klasse: Independiente 1 — S.U.B.T. 1 (Van Rosberg)

Zondag 27 Juni 1943: A-Klasse: Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Oehlers)

Zondag 4 Juli 1943: A-Klasse: Independiente 1 — Transvaal 1 (Koeiman)

Zondag 11 Juli 1943: A-Klasse: Jong Holland 1 — Atlanta 1 (Brakke)

MUNDO NOBO.

Zondag 16 Mei 1943: Reserve A-klasse S.U.B.T. 2 — Jong Curaçao 2 (Ercol)

Zondag 23 Mei 1943: Reserve A-klasse Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2 (Taytelbaum)

Zondag 30 Mei 1943: Reserve A-klasse Jong Holland 2 — Independiente 2 (Rog)

Zondag 16 Mei 1943: Juniores Jong Holland — Independiente (Van Eerden)

Zondag 23 Mei 1943: Juniores S.U.B.T. — Jong Curaçao (Ercol)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag, 30 Mei 1943: Juniores Scherpenheuvel — Jong Holland (Van Eerden)

Aanvang der wedstrijden: Voor de A-Klasse en Reserve-A-klasse om 16.— uur precies en voor de Juniores des morgens om 10 uur.

De Heren Scheidsrechters worden vriendelijk verzocht bij verhindering tijdig den competitieleider te waarschuwen. Deze functie wordt tijdelijk waargenomen door den Heer Viejou, Joh. van Walbeeckplein 15, telefoon 1457.

Woensdag, 19 Mei 1943, des avonds om 20 uur precies bijeenkomst in het R.K. Zeemanshuis, Klipstraat 49, alhier. In hoofdzaak zullen de spelregels behandeld worden, waarbij ons miniatuur-voetbalveld in gebruik genomen zal worden. Heren Scheidsrechters, toont uw belangstelling voor uw werk, dus blijft niet weg. De spelregelbehandeling is zeer noodzakelijk en nuttig.

Het Bondsbestuur verwijst alle verenigingen nog naar artikel 2 van het Reglement Competitie-wedstrijden. Uitstel van een wedstrijd zal slechts in dringende gevallen, zulks ter beoordeling van het Bondsbestuur, verleend worden.

Aan de diverse verenigingen wordt medegedeeld, dat zij de vaardigheidseisen voor het Curaçaos Olympisch Comité kunnen verkrijgen bij den Heer Viejou, Joh. van Walbeeckplein 15.

Het Bondsbestuur heeft besloten, de Juniores-Commissie als ontbonden te beschouwen.

De C.V.V. „Volharding" heeft besloten zich uit het C.V.B.-verband terug te trekken.

De S.V. „Racing Club Curaçao" heeft de wens te kennen gegeven om aan de B-Klasse-Competitie deel te nemen.

De „Club Deportivo Caribe" heeft medegedeeld zich te willen aansluiten als lid van de C.V.B. Wenst evenwens mede te doen aan de B-klasse competitie.

Ingeschreven als Bondsscheidsrechter de Heer H. Ankoné.

Afschrijvingen: B. W. Félida en C. I. Fermin, werkende leden S.U.B.T. A. Isidora, Junior lid S.U.B.T.

Inschrijvingen: L. Isidora, G. E. Proeve en G. Genaro, werkde leden Independiente.

E. A. Chatlein, Junior lid Independiente.

Wedstrijdformulieren, elftalopgaven, correspondentie enz., enz., voorlopig te adresseren aan den Heer J. C. Viejou, Johan van Walbeeckplein 15.

HET BESTUUR.

Geschiedenis van Bonaire

XII.

Het centrum voor landbouw en veeteelt was altijd het Noorden. Daar lag de beste grond, viel de meeste regen, daar was een zeer goede aanlegplaats te Slagbaai, die tevens enig zout leverde, om het vlees gezouten naar Curaçao te kunnen zenden. Op het einde der 17de eeuw bevond zich onder de slaven, die daar ter plaatse moesten werken, een leerlooier. Deze baai is zo lang de officiële slachtplaats geweest, dat zij er naar genoemd is. In alle oude geschriften en op oude kaarten vinden we immers niet Slagbaai, maar Slachtbaai geschreven. Een verklaring, die doet begrijpen, dat het toch Slagbaai moet zijn, omdat daar een slag tussen Fransen en Engelsen heeft plaats gehad, berust louter op fantasie.

De vee werd opgeslagen in een schuur ten Westen van Onima, zeer plechtig magasina di rei genoemd, de koninklijke bergplaats. Het gebouwtje werd in 1770 gebouwd met formidabel dikke muren, mat 30 x 5m., en kon dus een behoorlijke voorraad bergen. Aan de Zuidkant was een soort pleintje gebouwd over de volle lengte, dat als dorsvloer dienst deed. Na de vrijmaking werd het overbodig. In 1907 [illegible] nu zijn er nog slechts de ruïnes van te zien. Een overlevering zegt, dat daar ook de slaven werden gestraft.

Het eilandje Klein-Bonaire leverde veel vee. Er bestaan weinig gegevens over; alleen is in het begin der Compagnie door De Laet een beschrijving geleverd van dat „kleyn Eylandeken". Volgens hem ligt het „een goede musquet-scheut van 't groote, op zijn nauwste, ende daer is reede, aen de Noord-West zijde, doch niet seer bequaem, want het isser klippich: daer is veel stock-visch-hout op, doch staat op sommighe plaetsen wel twee of dry duysent treden van strandt; daer is oock Pock-hout, ende eenighe Cattoenboomkens; in de zeghentijdt is hier en daer wel wat water, dan de grondt is seer hongherich, steenigh, ende droogh; ende op sommighe plaetsen oock slitich: en als men putten graeft, als turfmeel. Aen de Zuydt ende Zuydt-Oost-zijde zijn seer fraye playnen met goede gras beset, alwaer een fray binnenwater is, doch brack. Is ontrent twee mijlen langh, ende dry groote mijlen in 't omgaen". Veel is er aan deze beschrijving niet toe te voegen. Later is het nog gebruikt als quarantaineplaats: het kleine huisje, dat nu nog van de Plaja af te zien is, diende als quarantaine gebouw. Ook zijn er nog de overblijfselen van enkele minimale slavenhutjes te zien. Toen het eenmaal verkocht was, is het weer onderverkaveld en met zeer dikke muren ingedeeld. Van deze muren geldt hetzelfde als van alle andere zogenaamde slavenmuren om de cunucu's, dat ze namelijk geen van alle door slaven gemaakt zijn. Ze dateren uit de tijd daarna. In de slaventijd kende Bonaire geen afgesloten plantages, heel het eiland was één plantage. Nu is het eilandje geheel onbewoond.

Na de vrijwording werden op Bonaire departementen van beheer ingevoerd, ieder met een eigen chef, die wekelijks aan den Gezaghebber, die aan het hoofd van alle vier stond, verantwoording moesten afleggen. Het waren de departementen van de zoutpannen, van landbouw, veeteelt, en van algemene dienst. Dit laatste had voornamelijk voor de verzending te zorgen. Een langdurig bestaan was dit nieuwe systeem echter niet weggelegd. De beste gronden werden door particulieren opgekocht, en dezen werkten harder dan de gouvernementsarbeiders. Eenmaal los van de band, werkten dezen zich zo snel op, dat de gouvernementslandbouw spoedig tot een onbeduidende onderneming terugliep, en zo is het nog steeds.

Het enige onderdeel der veeteelt, hetwelk we tot meer in bizonderheden beschreven vinden, is de wijze waarop de ezels gevangen werden. De ezel van Bonaire gold als krachtiger dan die van elders.

Vandaar, dat vaak aanvragen van buiten kwamen om ezels, vooral van Jamaica en Curaçao. De prijs was vastgesteld op ƒ 20 per stuk. Kwam er een aanvraag binnen, dan riep de Commandeur een groep vrije lieden op tot hun verplichte dienst. Dezen maakten van kreupelhout en cactussen een steeds nauwer toelopende val, of fuik, die aan het einde van vleugels voorzien was, en daar een klein erfje, hier vaak koraal genoemd vormde. Ongeveer twintig inlanders stegen dan te paard, gingen onder aanvoering van een Indiaan de bergen in, en verscholen zich enige tijd onder of bij hun paarden. Zodra zij het geschikte ogenblik achtten aangebroken, renden zij onder een hels lawaai de hellingen af, en dreven de ezels in de fuiken. Met lasso's werden de dieren er dan één voor één uitgenomen. De ezelinnen verkregen weer de vrijheid, daar men zelden verlof gaf ook deze te verkopen. De gevangen ezel is spoedig te temmen, en wordt een gewillig lastdier.

Het verschepen van dieren en goederen is zeer lange tijd in handen van het Bestuur zelf geweest. Men hield er twee goletten op na, waarvan er een gedurig tussen Bonaire en Curaçao op en neer voer en een vrijen Boniariaan tot schipper had. Doch deze kapitein heeft eerst de ene, en enige tijd later de andere bark op het strand laten lopen. Ter verantwoording geroepen bij den Gouverneur verontschuldigde hij zich met de verklaring: „Het was de stroom, Mijnheer de Gouverneur". Toen kwam men op Curaçao tot het inzicht, dat gouvernementsinstellingen niet het voordeligst werken, en heeft men de vrachtvaart op Bonaire maar in particuliere handen gegeven. En deze particulieren deden het, ondanks de stroom, met goede winsten.

DE GODSDIENST.

Dat de Bonairiaan van thans een zeer godsdienstig mens is, heeft hij geenszins van zijn allereerste voorouders geërfd. De Indianen toonden weinig interesse voor een religieus leven. Eerst met de komst der Spanjaarden kwam de godsdienst tot bloei al zal er van een vaste geestelijke bediening, geen sprake geweest zijn. Maar de Spanjaarden zullen er zeker voor gezorgd hebben, dat een geestelijke hen van tijd tot tijd bezocht, want het eerste duidelijke gegeven over de godsdienstige toestand van Bonaire, onmiddellijk van het vertrek der Spanjaarden, zegt reeds, dat zo goed als alle bewoners van het eiland Katholiek zijn.

Met de komst der Nederlanders is hierin weinig verandering gekomen. De Compagnie-ambtenaren zullen wel bijna allen Protestant geweest zijn, en om de godsdienst der bewoners bekommerde men zich maar weinig. Uit de 18de eeuw weten wij, dat velen met hun kindertjes naar Curaçao gingen om ze te laten dopen, want slechts zo nu en dan kreeg Bonaire bezoek van een priester van Curaçao of Venezuela. Maar het valt te begrijpen, dat die door de pogingen om eens een enkele keer hun allernoodzakelijkste te komen verrichten, niet konden voorkomen, dat de toestand over het algemeen treurig der. Het waren schapen zonder herder. Een duidelijk bewijs van verwaarlozing kreeg pastoor Niewindt te zien, toen hij, nauwelijks een paar maanden in de West, Bonaire een bezoek bracht. Van de ongeveer 1500 Katholieken waren er nog geen twaalf, die wel eens ooit een keer hun paasplicht hadden verveld...

Geen wonder, twee honderd jaren lang was dit eiland van geregelde geestelijke hulp verstoken geweest.

Toch moet men er zich aan stichten, als men leest hoe de goedwillenden zich wisten te behelpen om de zo zeer gevoelde leemte aan te vullen. In Antriol had men van stokken, klei en stro een langwerpig kapelletje gebouwd, waar een sacristaan, Cornelis Martis genaamd, iedere avond de rozenkrans voorbad. Hij doopte ook in tijd van nood, trachtte afgedwaalden op het rechte spoor terug te brengen, en bracht alles in gereedheid voor het geval er een priester overkwame. Bij al deze vrome werkzaamheden werd hij trouw geholpen door zijn echtgenote Noortje. Toen eenmaal op Bonaire een vaste pastoor en een nieuwe kerk kwam, werd hij de eerste koster. Oud geworden, legde hij zijn ambt neer, en ontving uit de kerkekas nog jarenlang 50 cent per week „voor bewezen diensten". Hij en zijn goede vrouw bereikten een hoge ouderdom, en nog weet het volk te verhalen, hoe stichtend hun afsterven was.

Wordt vervolgd.